

Analyse og fortolkningsdelen

Det er vigtigt, at analysen ikke følger en fast model, men at opgaven er struktureret omkring pointer - [nøglesætninger](#). Hvert afsnit har sin egen pointe, og der vil derfor være flere pointer, som samlet peger frem mod tekstens udsagn eller tematik. En pointe kan være et karaktertræk ved hovedpersonen eller beskrivelsen af naturen. Et udsagn/tematik bygger således på flere pointer; nogle pointer er mere banale og knap så højtflyvende som andre, og de højtflyvende, abstrakte pointer skal gerne komme efter de banale. Symbolfortolkningen ligger f.eks. typisk som et af de sidste afsnit i analyse og fortolkningsdelen.

Det enkelte analyse- og fortolkningsafsnit

Et godt afsnit kan struktureres efter PEEL-modellen:

Pointe

Evidens - dokumentation i form af citat

Explanation - forklaring i form af analyse og fortolkning. Her er det vigtigt at være

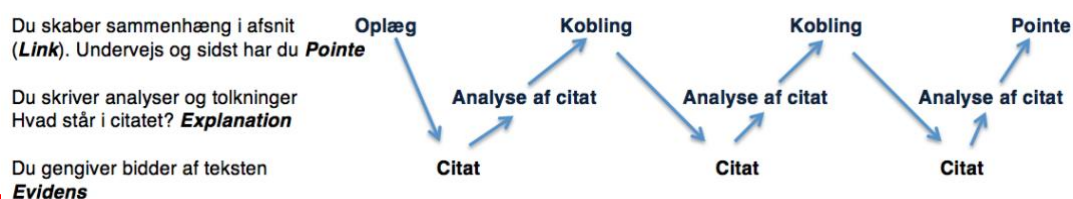
tekstnær og anvende danskfaglige begreber.

Link - forbindersætninger. Et afsnit indledes med en [afsnitsindleder](#), og også i selve afsnittet vil forbindersætninger eller *links* knytte den ene analyse og fortolkning an til det næste citat og analyse og fortolkning.

I det nedenstående link kan du se et lille klip, hvor en elevbesvarelse gennemgås ud fra PEE(L)-modellen.

<https://www.youtube.com/watch?v=bL8ptJ9TWY8>

Det enkelte afsnit struktureres efter følgende noget skematiske model: oplæg til pointe - citat - analyse af citat og fortolkning - link - citat - analyse og fortolkning - hovedpointe/nøglesætning. Dette er meget skematisk, og en opgave, hvor alle afsnit konsekvent er konstrueret over den formel, vil være al for ensformig at læse. Så varier noget i det, men grundessensen ser således ud:

Husk altid at finde betydning (fortolkning) ved de valgte citater – og undgå her, hvilken betydning det har for læseren eller for publikum, og hav i stedet fokus på betydningen inden for teksten. En passage som følgende passer ikke ind i en tekstanalyse: "At hovedpersonen beskriver træerne som 20 meter, virker noget overdrevet, for det kan træer i Danmark ikke være i virkeligheden."

Passagen forsøger at forklare teksten ud fra virkeligheden, og det skal

man ikke. Bliv inden for tekstens eget univers. "At træerne opleves som 20 meter høje af digterjeget viser, at digterjeget opfatter skoven som utryg, faretruende og som et fængsel."

Hvad med begreberne?

Når du er kommet frem til en pointe, der yderligere kan understøttes af metaforbrugen, så analyser metaforen netop i forbindelse med den pointe, i stedet for at have et afsnit med billedsproget for sig selv. På den måde bliver metaforanalysen relevant for din analyse og fortolkningen af indholdet frem for at være adskilt fra indholdet.

Arbejd kun med det, du kan finde en indholdsmæssig betydning af – med mindre, du eksplicit bliver bedt om at gøre noget særligt.

Analysen af symboler

En typisk fejl er, at man foretager en symbolanalyse tidligt i sin skriftlige analyse. Det er godt at have en symbolanalyse, men den skal fremgå, når du kan få en allerede etableret pointe til kaste lys over et element i teksten, som kan læses symbolsk. Symbolanalyse skal altså bekræftes ud fra noget, som den tidligere analyse og fortolkning allerede har påpeget. Symbolet lægger sig på den måde oven på noget, der allerede er behandlet, og får altså værdi af andet i teksten. Og det er væsentligt at have styr på, hvad et symbol er. For symbol er et danskfagligt begreb, der betegner noget specifikt, og mange anvender begrebet forkert. At en hovedperson går rastløs ned ad gaden, er ikke et *symbol* for, at han er ulykkelig, men er et *udtryk* for, at han er ulykkelig.

Perspektiveringen

I den analyserende artikel vil der være en afsluttende perspektivering. Hvor analyse og fortolkningen arbejder inden for teksten og inden for teksten alene, hvilket vil sige, at man ikke blander forfatteren, perioden eller virkeligheden ind i sin analyse og fortolkning, så ser man i perspektiveringen netop teksten i lyset af noget andet. Man skal ikke redegøre for eksempelvis Det Moderne Gennembrud og afslutte med at skrive, at indholdet i den litterære strømning fint passer med teksten. Det vil være en redegørelse mere end en perspektivering.

Perspektiveringen skal vise, hvordan teksten er et udtryk for Det Moderne Gennembrud eksempelvis. I opgaveformuleringen ligger, at teksten stadig er det vigtige - ligesom i analyse og fortolkningen. Det er teksten, der skal perspektiveres. Derfor skal man vise, hvad der i teksten spejler Det Moderne Gennembrud, men også hvor den ikke gør, hvis det er tilfældet. I perspektiveringen skal teksten altså stadig udfoldes, men nu udfoldes den i forhold til noget andet. Så i perspektiveringen skal man svare på, *hvordan tekstens indhold spejler Det Moderne Gennembrud eller hvordan teksten spejler sig i novellegenren*. Den viden, man har om Det Moderne Gennembrud eller novellegenren kommer selvfølgelig frem i perspektiveringen, men det bliver ikke det, der fylder mest. Man kan meget groft sige, at tekstudfoldelsen fylder ca. 2/3 af perspektiveringen - dette

skal tages med et stort forbehold. Vigtigt er det at se, at teksten stadig er i centrum.

Her kan du se to eksempler på perspektiveringer, hvor den ene har et vedholdende fokus på teksten, mens den anden primært redegør for Det Moderne Gennembrud.

Indledningen

Skriv indledningen som det næstsidste, du gør. I indledningen kobles tekstens tematik til virkeligheden og vækker en genkendelighed hos læseren. Det vil sige, at indledningen starter i virkeligheden: Den tematik, teksten behandler, kobles til den virkelighed, vi alle kender. Først til sidst i indledningen præsenteres teksten med titel, forfatter og årstal for udgivelsen. Her er et eksempel:

Kampen mellem enten at handle i overensstemmelse med egne følelser og forestillinger om, hvordan livet skal leves, eller om man skal handle opportunistisk og pragmatisk, er en indre kamp, som foregår i livets mange facetter. Skal jeg lave dette musiknummer for at tjene nogle penge, eller skal jeg satse på undergrundskarrieren, hvor jeg er tro mod mine kunstneriske idealer? Eller skal jeg lave om på mig selv, for at en særlig fyr får øjnene op for mig og måske forelsker sig i mig, men er det så overhovedet mig, han er forelsket i? Netop denne konflikt er en af de centrale tematikker i Casper Erics "Jeg refresher" fra digtsamlingen 7/11 fra 2014.

Til sidst læser du teksten igennem og retter korrektur.

Copyright Jan Aasbjerg Petersen, slynadansk.dk